

Foto: Daniel Willemsen

Van Spinoza tot slavernij

'Een goed lied blijft altijd hangen. Zo herinnert een kind zich jaren later nog dat Hugo de Groot een list verzong en dat in de Hunebedden trechterbekers zijn teruggevonden', zegt **Majel Lustenhouwer**. 'De liedjes helpen kinderen enthousiast te maken voor onze geschiedenis.'

Geschiedenis

INTERVIEW MAJEL LUSTENHOUSER OVER NEDERLANDSE CANON IN KINDERLIEDJES

Majel Lustenhouwer, de dirigent van Kinderen voor Kinderen, heeft de canon van de Nederlandse geschiedenis gevangen in vijftig kinderliedjes. Alleen Srebrenica was een worsteling. Door Annette Embrechts

Tralala Srebrenica

Als je het opgewekte refrain eenmaal hebt gehoord, blijf je het zingen, de hele dag: 'Vaar je mee, met de VOC.' Het zou een ode kunnen zijn aan de door oud-premier Balkenende geroemde VOC-mentaliteit. Maar het is een van de educatieve kinderliedjes uit de groeiende verzameling van dirigent, componist en muzikaleerkracht Majel Lustenhouwer (58). In vijftig kinderliedjes wil hij de canon vangen van de Nederlandse geschiedenis: elk 'venster' een eigen lied. Van Spinoza tot slavernij, van Rembrandt tot Republiek en van *Hebban olla vogala* tot Haven van Rot-

terdam. Dertig heeft hij er op muziek gezet, twintig wachten nog. 'Een goed lied blijft altijd hangen. Zo herinnert een kind zich jaren later nog dat Hugo de Groot een list verzong en dat in de Hunebedden trechterbekers zijn teruggevonden. De liedjes helpen ook om kinderen enthousiast te maken voor onze geschiedenis.' Twintig heeft hij er voor Teleac, tegenwoordig NTR, op cd gezet. Ze zijn ook via iTunes te koop. De NTR kan door de bezuinigingen de serie niet afmaken, weet Lustenhouwer sinds kort. Voor het compleet maken van de serie moet de componist de boer op. 'Ik ben met musea en andere partijen in gesprek, of ze 'hun' liedje wil-

len aankopen. Met documentatiemateriaal op een usb-stick levert het een origineel educatief product. Ze reageren enthousiast maar kampen ook met slinkende budgetten. En soms weten ze zich niet zo goed raad met één song. Maar het lied over Rembrandt zou toch in de museumwinkel van het Rijksmuseum te horen moeten zijn?' In zijn studio aan huis in Baarn hangen de wanden vol met gouden platen. Vijfentwintig jaar, vanaf het eerste uur, was Lustenhouwer dirigent van Kinderen voor Kinderen. Hits van zijn hand zijn *De Pest Aan Pesten*, *Ik wil een huisdier*, *Zwemziek*, en *Een doodgewone jongen* (met

adhd). Waarom worden de canonliedjes niet daar ondergebracht? 'Kinderen voor Kinderen is een amusementsproject; die liedjes hebben een hoog sociaal-emotioneel gehalte.' Bovendien, zegt hij, 'alle vijftig vensters moeten aan bod komen. Je kunt niet zeggen: dit stukje geschiedenis zetten we maar even niet op muziek.' Lustenhouwer kwam op het idee toen hij toenmalig minister Plasterk het belang van de canon hoorde onderstrepen. 'Ik vroeg mij af welke van die vijftig vensters ik eigenlijk nog kende. Ik wil onze geschiedenis voor kinderen makkelijker te onthouden en toegankelijk maken. Vaak realiseer je je pas later hoe belangrijk historische kennis is voor je ontwikkeling.'

Lustenhouwer vroeg tekstschrijvers uit zijn netwerk, onder meer van Kinderen voor Kinderen, een favoriet onderwerp te kiezen. De tekst liet hij checken door hoogleraren en medewerkers van de geschiedenisite entoen.nu.

Over de voorwaarde waaraan een canonlied moet voldoen is hij helder. Het moet neutraal zijn en gebaseerd op feiten. Het moet een prettige, pakkende melodie hebben die ook zonder begeleiding is te zingen. De inhoud moet ergens over gaan - geen verheerlijking! - en de luisteraar aanzetten dieper in het onderwerp te willen duiken.

Zo leren de kinderen halverwege het VOC-lied, over Bantam, Batavia en de Heren Zeventien, dat het symbool van de Republiek der Nederlanden een grote zilvermeeuw was. Slimmeriken kunnen vervolgens via internet ontdekken dat de NSB hetzelfde

dier als herkenningsteken gebruikte. En wellicht vragen zij zich vervolgens af waarom de PVV ook een meeuw heeft in zijn logo. Die uitweiding gaat echter het korte bestek van een canonlied te boven. Doe je de geschiedenis eigenlijk wel recht met een canonlied? 'Het lied moet zo leuk zijn dat een kind denkt: daar wil ik meer van weten. En het moet stroken met elke geloofsovertuiging. Maar overal is een lied over te schrijven. Mits een onderwerp heeft kunnen bezinken.' Met Srebrenica heeft Lustenhouwer wel geworsteld. Het is het enige lied dat hij niet op de basisschool instudeert, wel in de brugklas. Zelf

'Het lied moet zo leuk zijn dat een kind denkt: daar wil ik meer van weten'

zingt hij de sobere mannenstem. Waar de rol van Dutchbat ter sprake komt, kiest hij voor een open vraag met stemmige koormuziek. Lustenhouwer vindt het spijtig dat het Nationaal Historisch Museum van de baan is. 'Daar hoort de verzameling canonliedjes natuurlijk thuis. Was leuk geweest, in Paleis Soestdijk, bij mij om de hoek.' Toch hoopt hij binnen afzienbare tijd de complete verzameling beschikbaar te maken voor basisscholen en bijvoorbeeld musea. 'Het lijken misschien maar liedjes maar het is een project van nationaal belang.'

ADVERTENTIE

Foto: ANP

Hunebed (fragment)

Een hunebed van 5.000 jaar oud
Een hunebed door mensen ooit gebouwd
Enorme stenen op elkaar
Hoe speelden ze dat klaar?
Ik leg m'n hand op zo'n steen
Er gaat een rilling door me heen
Want de tijd staat even stil
't Is een grafkelder gemaakt van grote stenen
Van reusachtig formaat, niemand snapt hoe het kan

In de loop der eeuwen zijn er veel verdwenen
Maar in Drenthe zijn er meer dan vijftig van
Er zijn potten teruggevonden in de graven
Door hun vorm worden die trechterbekers genoemd
Voor de doden ooit bedoeld als goede gaven
En nu als museumstukken heel beroemd

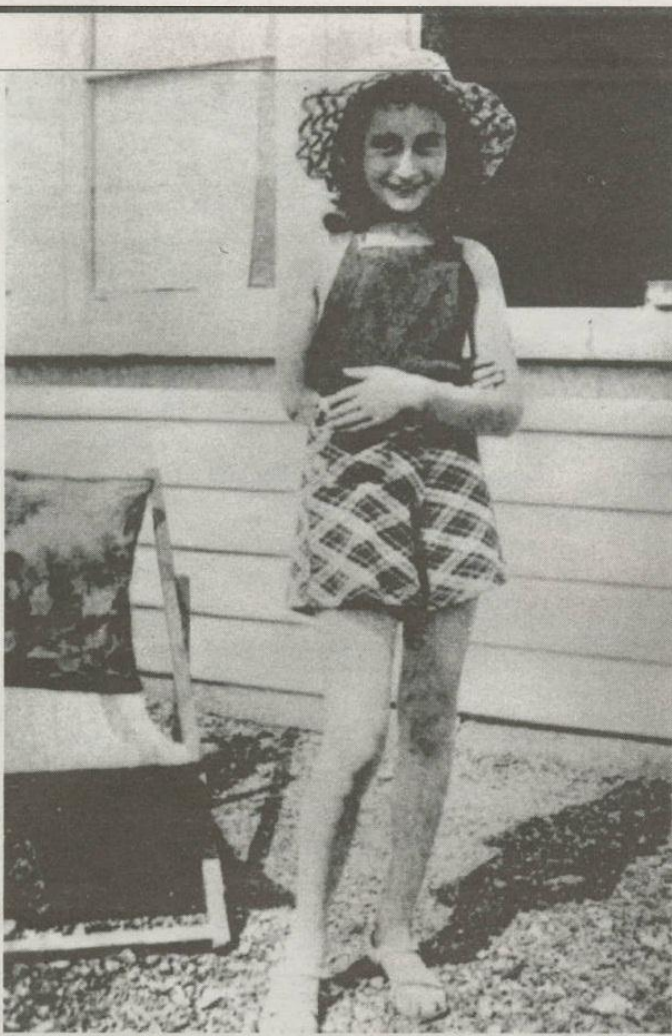

Foto ANP

Anne Frank (fragment)

Een kind als jij en ik
Leefde onbezorgd en vrij
Ze had veel mooie dromen
Maar dat ging al snel voorbij

In Europa was een crisis
Veel armoe, weinig werk
Dat maakte Adolf Hitler
In eigen land heel sterk

Hij werd de grote leider
En bezette ook ons land
Hij beloofde werk en eten
Maar er was iets aan de hand

Want voor het Joodse volk
Voelde hij intense haat
Voortaan mocht ook Anne
Niet meer zonder ster op straat

En toen de kampen kwamen
Liep haar leven echt gevaar
Met familie dook ze onder
Gedurende twee jaar

Hun geheime woning
Werd het Achterhuis genoemd
Anne kon goed schrijven
Haar dagboek is beroemd

Toch werden ze verraden
in treinen weggevoerd
Zo werd op brute wijze
Haar de mond gesnoerd

Een kind als jij en ik
Met een leven, veel te kort
Ze heeft haar lot beschreven
Zodat dit nooit vergeten wordt

Foto AFP

Srebrenica (fragment)

Er was een stad Srebrenica
Waar vluchtelingen kwamen
Want zij geloofden allemaal
Dat ze daar veilig waren

Die veilige plek Srebrenica
Werd bewaakt door Nederlanders
Maar die veel te kleine vredes-
macht
Stond daar met lege handen

Toen op een hele zwarte dag
De Serviërs zijn gekomen
En alle mannen jong en oud
Zijn zonder verzet meegenomen

Srebrenica Srebrenica, verlaten en
verloren
Srebrenica Srebrenica, wie zal jouw
tranen drogen?